

Dosarul nr. 2ra-547/22
2-18167431-01-2ra-18042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. S. Suvac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, I. Dutca, A. Malîi)

ÎNCHEIERE

22 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Diaconu
Ghenadie Plămădeală

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Mobiport Lux”, reprezentată de avocatul Ion Arhiliuc

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Marfei Solovei împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Mobiport Lux” cu privire la încasarea indemnizației unice pentru decesul angajatului în urma accidentului de muncă

împotriva deciziei din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Marfa Solovei, casată hotărârea din 13 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și adoptată o nouă hotărâre, prin care a fost admisă acțiunea

constată:

La 25 iunie 2018, prin intermediul oficiului poștal, Marfa Solovei, reprezentată de avocatul Adrian Cebotari a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Mobiport Lux” cu privire la încasarea indemnizației unice pentru decesul angajatului în urma accidentului de muncă.

În motivarea acțiunii a indicat că la 24 iunie 2015, în cadrul SRL „Mobiport Lux” s-a produs accidentul de muncă soldat cu decesul angajatului, Valeri Solovei, care deținea funcția de sudor-montor pe un termen de 6 luni.

A precizat că în conformitate cu prevederile legale, și anume art. 18 din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10 iulie 2008, precum și prevederile Regulamentului cu privire la plata de către întreprinderi, organizații și instituții a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 513 din 11 august 1993, întreprinderile, organizațiile și instituțiile, indiferent de formele lor de proprietate

și de activitate economică, în conformitate cu legislația Republicii Moldova poartă răspundere materială pentru prejudiciile cauzate angajaților de accidente de muncă sau afecțiunile profesionale.

Totodată, a menționat că în afară de despăgubire, care se efectuează în modul stabilit de lege, întreprinderea este obligată, conform Legii securității și sănătății în muncă, să plătească o indemnizație unică.

A notat că potrivit dispozițiilor Regulamentului menționat, dreptul la indemnizația unică o au persoanele care se aflau la întreținerea decedatului.

Astfel, la momentul producerii accidentului, Valeri Solovei locuia împreună cu soția sa, Marfa Solovei, ultima fiind la întreținerea lui Valeri Solovei, care era unicul întreținător, angajat în câmpul muncii.

A comunicat că, în cazul decesului angajatului, survenit în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale, cuantumul indemnizației unice pentru persoanele care beneficiază de acest drept se stabilește în suma rezultată din înmulțirea salariului mediu anual al defunctului cu numărul de ani compleți pe care acesta nu i-a supraviețuit până la vârsta de șaiszeci de ani, dar nu mai puțin decât zece salarii medii anuale.

A relevat că, în legătură cu faptul că accidentatul era angajat la un salariu lunar în acord, precum și imposibilitatea la zi de a determina salariul și/sau venitul clar, a calculat indemnizația reieșind din salariul mediu stabilit pe republică pentru funcția de sudor-montor, sumă în mărime de 4 424,40 lei lunar, aplicând informația statistică oficială pentru genul dat de activitate.

În opinia reclamantei, plata indemnizației se solicită din momentul intrării hotărârii judecătorești în vigoare, luând ca bază informația statistică pentru anul 2015, unde salariul mediu lunar în sectorul real este de 4 424,40 de lei lunar, astfel stabilind că suma indemnizației constituie 530 928 de lei.

A specificat că la 4 iunie 2018, a expediat în adresa pârâtului cererea de soluționare a litigiului pe cale extrajudiciară, însă aceasta a rămas fără răspuns.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 166-167 CPC, art. 18 din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186 din 10 iulie 2008 și a Hotărârii Guvernului nr. 513 din 11 august 1993.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul SRL „Mobiport Lux” în beneficiul său a indemnizației unice în mărime de 530 928 de lei.

La 27 februarie 2019, Marfa Solovei, reprezentată de avocatul Adrian Cebotari a depus cerere de concretizare a acțiunii, prin care a solicitat atragerea în proces a Inspectoratului de Stat al Muncii în calitate de intervenient accesoriu.

Prin încheierea protocolară din 27 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respins demersul de atragere în proces în calitate de intervenient accesoriu a Inspectoratului de Stat al Muncii.

Prin hotărârea din 13 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, acțiunea a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Întru argumentarea soluției enunțate, prima instanță a relevat că deși s-a stabilit că Valeri Solovei a fost angajat la SRL „Mobiport Lux”, la materialele dosarului nu au fost prezentate probe care ar stabili vinovăția directă în privința decesului salariatului Valeri Solovei.

Or, având în vedere conținutul sentinței din 26 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul central, în care se face trimitere la raportul de expertiză judiciară nr. 194D/1517 din 10 ianuarie 2016, trauma primită de Valeri Solovei, în urma accidentului de muncă din 24 mai 2015 nu are legătură directă cu decesul ultimului, instanța concluzionând că decesul victimei nu este în legătură cu încălcarea regulilor de protecție a muncii.

Prin urmare, prima instanță a concluzionat că Valeri Solovei nu a decedat în urma accidentului de muncă și a leziunilor corporale grave obținute în rezultatul acestuia, ci în urma contractării unei XXXXX, fapt stabilit în raportul de expertiză medico-legală nr. 194D-1517 din 10 ianuarie 2016.

Prin decizia din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Marfa Solovei, ca neîntemeiat și menținută hotărârea din 13 martie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Centru.

Prin decizia din 22 iulie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Marfa Solovei, reprezentată de avocatul Adrian Cebotari și casată integral decizia din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 24 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Marfa Solovei și menținută hotărârea din 13 martie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Centru.

Prin decizia din 3 martie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Marfa Solovei, reprezentată de avocatul Adrian Cebotari, casată decizia din 24 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și trimisă cauza pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel declarată de Marfa Solovei, casată hotărârea din 13 martie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Centru și adoptată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă.

A fost încasată de la SRL „Mobiport Lux” în beneficiul Marfei Solovei suma de 530 928 de lei, cu titlu de indemnizație.

A fost încasată de la SRL „Mobiport Lux” în beneficiul statului suma de 15 927,84 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, culpa în producerea accidentului de muncă soldat cu decesul angajatului Valeri Solovei aparține SRL „Mobiport Lux”, deoarece conform pct. 6 al procesului-verbal nr.C-2015-PVA-141 din 26 octombrie 2015 privind cercetarea accidentului de muncă mortal, la 24 iunie 2015, Valeri Solovei, sudor, angajat al SRL „Mobiport Lux” a suferit accident mortal în urma traumării de către un cazan metalic pentru aburi ca urmare a sarcinii primite de la dirigintele de șantier Vitalie Ouș de a dezasambla cazanul pentru aburi.

Conform pct. 7.1 al procesului-verbal nominalizat, cauzele producerii accidentului au fost dependente de nerespectarea normelor de securitate și sănătate în muncă.

Totodată, a fost constatat că moartea lui Valeri Solovei a survenit în rezultatul XXXXX ca urmare a XXXXX.

La fel, a fost remarcat că prin sentința din 26 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul central, pronunțată în cauza penală intentată în privința lui Vitalie Ouș în baza art. 183 alin. (1) Cod penal, s-a constatat că între încălcarea regulilor de protecție a muncii manifestate de către inculpat și vătămarea gravă depistată la victimă există o legătură cauzală directă.

A conchis instanța de apel că în situația în care decesul lui Valeri Solovei a survenit în perioada aflării acestuia la tratament în staționar, iar însăși internarea în spital a fost o consecință a leziunilor primite la producerea accidentului de muncă, la caz, se atestă existența condițiilor generale care ar antrena răspunderea angajatorului, iar probele cercetate relevă fără echivoc legătura cauzală dintre quantumul prejudiciului material pretins și fapta prejudiciabilă săvârșită cu vinovăție de către SRL „Mobiport Lux”.

La 24 martie 2022, SRL „Mobiport Lux”, reprezentată de avocatul Ion Arhiliuc a declarat recurs împotriva deciziei din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și menținerea hotărârii din 13 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

În motivarea recursului a invocat că la rejudecarea cauzei în ordine de apel, la data de 12 aprilie 2021, reprezentantul apelantei Marfa Solovei, avocatul Adrian Cebotari a depus copiile neautentificate ale unor înscrisuri – procesul-verbal nr. C-2015-PVA-141 din 26 octombrie 2015 privind cercetarea accidentului de muncă și Raportul de expertiză judiciară nr. 545 din 9 iunie 2016 privind producerea accidentului de muncă, care n-au fost invocate în prima instanță, nici în cererea de apel și nici în cele două runde anterioare a procedurilor de judecare a cauzei în ordine de apel.

A menționat că instanța de apel nu a emis nicio încheiere protocolară de admitere a acestor probe, iar în procesul-verbal al ședinței de judecată a fost indicat că probe suplimentare la judecarea cauzei în instanța de apel nu au fost prezentate.

A apreciat concluziile instanței de apel drept fiind fără un suport probant, rezultate din neexaminarea multiaspectuală a cauzei și, în consecință, nestabilirea tuturor circumstanțelor importante pentru soluționarea litigiului.

Totodată, a evidențiat că la rubrica „Argumentele participanților la proces” din decizia contestată, instanța de apel în mod unilateral și abuziv, insistând pe poziția apelantei, reflectă doar poziția acesteia, iar argumentele serioase, întemeiate, decisive ale SRL „Mobiport Lux”, expuse în referința anexată la dosar, nu le-a reflectat, de parcă SRL „Mobiport Lux” nici nu a existat ca parte în proces.

În mod similar, și la rubrica „Aprecierea instanței de apel” din decizia contestată, instanța și-a formulat concluziile sale doar exprimând vădit interesele apelantei Marfa Solovei.

A mai specificat că deși instanța de apel a fundamentat soluția de admitere a apelului declarat de Marfa Solovei pe cele două probe decisive expuse supra la pct. 11 din recurs, aprecierea probelor respective, și anume procesul-verbal nr. C-

2015-PVA-141 din 26 octombrie 2015 privind cercetarea accidentului de muncă și raportul de expertiză judiciară nr. 545 din 9 iunie 2016 privind producerea accidentului de muncă, a fost absolut arbitrară.

În acest context, a obiectat că instanța de apel în mod evaziv a trecut sub tăcere cu rea-credință concluziile principale din care rezultă cert și indiscutabil că vinovat de producerea accidentului de muncă se face însuși sudorul Valeri Solovei.

A mai enunțat că reclamanta Marfa Solovei, fiind asistată de un avocat profesionist, era obligată să-și formuleze pretențiile sale prin prisma cerinței de stabilire a gradului de vinovăție a lui Valeri Solovei în producerea accidentului de muncă.

Or, reformularea acestor pretenții obligatorii la judecarea cauzei în prima instanță nu se mai admite, întrucât instanța de apel judecă cauza în limitele pretențiilor formulate în prima instanță.

Cu alte cuvinte, instanța de apel nu a aplicat Hotărârea Guvernului nr. 513 din 11 august 1993 și Legea securității și sănătății în muncă nr. 186 din 10 iulie 2008, pentru a stabili gradul de vinovăție a accidentatului Valeri Solovei în producerea accidentului de muncă.

Astfel, omisiunile instanței de apel sunt atât de grave, încât subminează totalmente dreptul la un proces echitabil, prevăzut la art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și poate fi un temei esențial pentru admiterea ulterioară a unei cereri la CtEDO.

A reiterat că SRL „Mobiport Lux” nu a fost auzită de instanța de apel, iar argumentele decisive au fost trecute cu vederea.

Mai mult, a consemnat că lipsa vinovăției angajatorului SRL „Mobiport Lux” în producerea accidentului de muncă în privința lui Valeri Solovei, care a decedat după accident în perioada tratamentului la spital, este dovedită și prin prisma art. 213 CPC, și anume prin sentința din 26 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul central, prin care Vitalie Ouș, angajat al SRL „Mobiport Lux”, în calitate de diriginte de șantier, a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 183 alin. (1) Cod penal, de încălcare a regulilor de protecție a muncii (dar nu alin. (2), care au cauzat decesul victimei), fiind eliberat de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

La 5 mai 2022, Marfa Solovei, reprezentată de avocatul Adrian Cebotari a depus referință la recursul declarat de SRL „Mobiport Lux”, reprezentată de avocatul Ion Arhiliuc, solicitând declararea inadmisibilității acestuia, fie din motiv că este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434 CPC, fie pe motiv că nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 CPC.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată la adresa electronică a reprezentantului SRL „Mobiport Lux”, avocatul Ion Arhiliuc la 24 ianuarie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul de pe poșta electronică (f. d. 89 vol. II).

Astfel, se constată că recurența s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 24 martie 2022, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de SRL „Mobiport Lux”, reprezentată de avocatul Ion Arhiliuc, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Mobiport Lux”, reprezentată de avocatul Ion Arhiliuc nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenței cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de SRL „Mobiport Lux”, reprezentată de avocatul Ion Arhiliuc urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Mobiport Lux”, reprezentată de avocatul Ion Arhiliuc.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Diaconu

Ghenadie Plămădeală